

“Mironi” atdzīvināt būs grūti”

Siena piecas reizes mazāk, daļa burkānu nesadīgst

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra augkopības speciālisti šogad pat neuzdrošinās prognozēt ražas iznākumu. Visu reģionu speciālisti vien piebilst — situācija ir slihta vai ļoti slihta. No mitruma trūkuma cietuši kā graudaugi, tā rapsis visā Latvijas teritorijā. Rezultātā graudaugi veido īsas vārpas, bet vasaras rapsim ir maz sānu dzinumu un mazas ziedkopas. Pesimistikas prognozes par ražu un līdz ar to arī nākamo pavasari ir Aizkraukles novada zemniekiem.

IMANTA KAZIŅUNA
TEKSTS UN FOTO

Lietus vairs nelīdzēs

AIGARS DOBULĀNS no Staburaga pagasta zemnieku saimniecības “Velmaraiši” audzē graudaugus un rapsi. Par gaidāmo ražu viņš saka: būs švaka. Praktiski nav lijis divus mēnešus no vietas. Četras reizes pa diviem milimetriem nolija, pat zemē nepaspēja iesūkties, izgaroja. Ziemāji pašlaik nevis gatavojoties kļūst dzelteni, bet gan izkalst. Būs mazas vārpas, sīki graudi, un kopumā to var saukt par lopbarību, nevis pārtikas graudiem. Ziemas rapsis ar “dievu uz pusēm”, līdz ar to eļļas no tā mazāk. Sliktā raža nozīmē arī to, ka neatmaksāsies pagājušajā gadā ieguldītais, kad sēkla un minerālmēsli bija īpaši dārgi. Tā kā sausums ir ne tikai Latvijā, bet pārsvārā visā Eiropā, īsti nebūs ko importēt. Pat ja tagad sāktos lietuss periods, lielu pozitīvu ietekmi uz sējumiem tas nedotu. “Mironi” atdzīvināt būs grūti,” saka Dobulāns. Lietus varētu sekmēt atzalu veidošanos — zaļus graudus, kas arī mazinātu koņejo ražas kvalitāti.

Nenormāli sauss medus

DACE NEBĒDNIECE, biškope no Bebru pagasta, saka, ka bites čakli strādā, pa druskai nektāru nes stropos, lai arī augi izkalstuši, sūdzēties nevarot. “Domāju, ka būs mazāk. Šogad divas reizes jau izsviedu medu. Svaigākais ir ļoti biezs, koncentrēts. Mazā ienesuma dēļ stropos bites nespīto, kā Dace saka, “krūmos netaisās laisties”. Jāpriecājas par to, kas ir. Lietus, vismaz Bebras, nav bijis nemaz. Par liepu medu šogad var aizmirst, jo sala pavasarī vai sausās vasaras dēļ koki nometa ziedus. Tik pa kādam šur tur zaros redzami. Tāpat sausuma dēļ medus nebūs no rapša, un, ja sausums pieturēsies, nemedos arī griķu sējumi. Stāstot par izvīduma medu, kas šādos laikapstākļos var veidoties, biškope saka, ir divu veidu izvīduma medus — viens veidojas uz lapām, otrs no laputīm. Šovasar lapas ir izvīdušas, bet bites šo medu nevar savākt, jo tas ir par biezu. Ja stropā būtu šāds medus, tam rastos tumša nokrāsa, bet šovasar medus

JAU GATAVS SIENS. Citkārt jūnija beigās koši zaļās pļavas Sēlijā šogad ir brūnas un sausas.

Es vēl pieturos pie vecajiem principiem — kaut mazāk proteīna, toties vēderi govīm būs pilni. Pie pašreizējām piena cenām, kādu maksā ražotājam, neatmaksājas govīm pirkt barību no kāda, kuram tās ir vairāk.

SILVIJA MIŠČENKO,
SAIMNIEKO AIZKRAUKLES PAGASTA
“PALEJKALNOS”

ir gaišs. No kolēģiem Latgalē dzirdēts, ka medus raža tur būs ļoti maza. Dravnieki sašutuši jautājuši, kā mitruma daudzums medū var būt ap 14%? Normālos apstākļos nektārā, ko bite ņem no zieda, ir ap 75% ūdens, pēc nogatavināšanas stropā — zem 20%. Tagad sanāk, ka bite no puķes jau paņem gatavu medu. Dace saka, neraugoties uz ekstremālajiem apstākļiem un mazo ražu, medus cenu necelšot. Iedzīvotājiem neesot pirktspējas. Izteikti mazāk medu pirka, sākoties kovidam, un kopējais pircēju daudzums salīdzinājumā ar pirmsskovida laiku samazinājies uz pusi.

Sausums liek tērēt elektrību

HARALDS LUDBORŽS Aizkraukles pagastā audzē krūmmellenes. Pagaidām lielu problēmu nesot, diķis pietiekami pilns ar ūdeni, vien jālaista biežāk, tāpēc vairāk patērē elektrību, ar ko darbina sūkņus. Ogas varētu būt sīkākas, jo karstums spiež tās ātrāk augt un nespēj akumulēt tik daudz mitruma, cik nepieciešams. Raža būs mazāka arī kai-

Četras reizes pa diviem milimetriem nolija, pat zemē nepaspēja iesūkties, izgaroja. Ziemāji pašlaik nevis gatavojoties kļūst dzelteni, bet gan izkalst. Būs mazas vārpas, sīki graudi, un kopumā to var saukt par lopbarību, nevis pārtikas graudiem.

AIGARS DOBULĀNS
NO STABURAGA PAGASTA
Z/S “VELMARAIŠI”

tēkļu un pavasara salnu dēļ. Mellenes nogatavojas jūlija vidū. Ja ap to laiku būs karstas dienas, bet vēsas naktis, ogas izdosies saldās. Ja naktis karstas, neveidojas cukurs un tās kļūst skābenas.

Labi ja kastaņa lielumā

JĀNIS BOGDANOVŠ zemnieku saimniecībā “Priediņas” Aizkraukles pagastā audzē ogas un dārzeņus. Tāpat kā vairums zemnieku, arī viņš nenoliedz, ka ir ļoti slikti. Viss izkalstis, nokaltis. Zemes gan laistītas, tām raža salīdzinoši laba, bet pavasara salnās, kad temperatūra nokrita līdz mīnus četriem grādiem, apsala lapas un ziedi.

Piemēram, kartupeļiem zeme izkalstusi pilnībā, līdz ar to jauno kartupeļu bumbuļi labi ja kastaņa lielumā. Maziņas arī bietes. Burkāniem sadīga tikai katra desmitā sēkla, sīpoliem loki paaugušies tikai par trešdaļu no normālā garuma, bet pats

sīpols gluži tāds pats kā iestādīts. Ja turpmāk laiks būtu lietaināks, kartupeļiem tas dotu stimulu augt, bet pašlaik ceri sāk no apakšas dzeltēt. Uz palīdzību no valsts Jānis īpaši necer, jo tur, augšā, vispirms katrs domā par sevi, savām algām, tikai pēc tam par pārējiem. Subsīdijas no valsts un Eiropas Savienības bija un būs, bet resursiem — minerālmēsliem, degvielai — cenas aug, tāpēc ar tām vien ir par maz. Pēdējā laikā minerālmēsliem cena samazinājusies nedaudz — no 1100 eiro par tonnu līdz 800 eiro. Bez tiem mūsdienās neko neizaudzēt, jo zeme ar katru gadu noplicinās.

Kukurūza raujas čokurā

Aizkraukles pagasta “Palejkalnos” ar piensaimniecību nodarbojas SILVIJA MIŠČENKO. “Švaki,” viņa saka. “Būšu spiesta rudenī kaut ko samazināt. Kukurūza, kuru katru gadu sējām, neaug. Lapas no sausuma rullējas čokurā. Ja neuzlīs, nekas labs nebūs.” Labi, ka saimniecībā iekrāta barība no iepriekšējā gada. Uz jauno zāli arī nav ko cerēt, tā aizkalstusi, un vajadzēs ilgu laiku, lai atkoptos. Pirmo reizi šogad zāli pļāvusi nedaudz vēlāk par citiem, līdz ar to pret pagājušā gada apjomu šovasar ieguva ap 60%. Tie, kas pļāvuši agrāk, teicās, ka ieguvuši vēl mazāk. “Es vēl pieturos pie vecajiem principiem — kaut mazāk proteīna, toties vēderi govīm būs pilni,” saka Silvija. Pie pašreizējām piena cenām, kādu maksā ražotājam, neatmaksājas govīm pirkt barību no kāda, kuram tās ir vairāk.

“Šmita kungs (zemkopības ministrs Didzis Šmits — aut.) teica, ka bija jāuzkrāj “spilvens”, tas ir jūsu bizness, dzīvo no uzkrājumiem. Mēs

Es tāds veclaicīgāks cilvēks, visu vajag ar rezervi. Starp citu, man ir daudz vēl aizpagājušā gada siena.

AUSEKLIS OZOLIŅŠ,
NERETAS PAGASTA Z/S “JĀNI”
SAIMNIEKS

pēdējo pusgadu no tiem dzīvojam, kabatā jau drīz būs caurums,” sirdīga saka Silvija. “Ir tāds teiciens — ja pats laikus nevari apstāties, tad kāds tevi apstādinaš.”

Piecu ruļļu vietā viens

Neretas pagasta zemnieku saimniecība “Jāni” saimnieks AUSEKLIS OZOLIŅŠ un kurš audzē graudaugus un ražo pienu. Šovasar karstuma ietekmē zālāji ir uz pusi un pat vēl knapāki nekā normālā vasarā. Salīdzinājumam viņš saka, no hektāra zālāju sanāk tikai viens siena rullis, bet vajadzētu būt vismaz pieciem. To ietekmējis arī aukstais pavasaris, kas zāli nosaldēja, bet tā, kas izdzīvoja, nokalta saulē. Par laimi, “Jāņu” saimnieks ir tik tālredzīgs, ka barību govīm iekrājis gadam un pat diviem uz priekšu. “Es tāds veclaicīgāks cilvēks, visu vajag ar rezervi. Starp citu, man ir daudz vēl aizpagājušā gada siena. Nededzinājam, atstājam lauka malā, un, ja kāds vēlas, var to savākt, izdzīvot varēs. Protams, piena kvalitāte no tāda nebūs augsta,” stāsta Auseklis Ozoliņš. Uz pusi mazāka būs arī graudu raža. Par laimi, Neretas pusē starp sausajām dienām bija pāris lietainu, citādi principā nebūtu, ko nokult. Labi padevušās auzas, un arī mieži neizskatās tik skumīgi. ♦